

Krachtwijken

De **Algemene Rekenkamer** heeft tussen februari en juni onderzoek gedaan naar het krachtwijkenbeleid van de minister van Wonen, Werken en Integratie. De vraag is of het beleid na afloop goed afgerekend kan worden. De Rekenkamer stelt dat er voldoende instrumenten zijn om te meten of van een solide beleid sprake was, maar stelt ook dat de meting van uitkomsten weinig rekening houdt met mogelijke negatieve effecten. Daarnaast heeft de minister volgens de Rekenkamer nog onvoldoende helder in beeld gebracht welke maatschappelijke doelen nagestreefd worden en welke indicatoren worden gebruikt om het halen van deze doelen aan te tonen.

Krachtwijken, monitoring en verantwoording van het beleid. Tweede Kamer, vergaderjaar 2008/2009, 31732, nr.1.

Gemeenschappelijk Landbouwbeleid

Van der Meer *et al.* van het **Landbouw Economisch Instituut** onderzoeken de effecten van de nieuwe invulling van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB). In plaats van een subsidie per product, krijgen boeren nu een productie-onafhankelijke subsidie. Hierdoor krijgt een boer geen prikkels meer om te kiezen voor de gewassen die de meeste subsidie opbrengen, maar kan hij zelf kiezen wat hij zal verbouwen. Van der Meer *et al.* stellen dat de doelstelling van het landbouwbeleid is bereikt. Mede door de grote voedselprijsstijgingen zijn de inkomens van boeren voldoende hoog terwijl de hoeveelheid arealen en dieren niet is gedaald.

Meer, R. van der, C. de Bont, J. Bolhuis en H. van der Meulen (2008) Ontkoppelen of koppelen, de juiste keuze? Den Haag: Landbouw Economisch Instituut.

Migratie

De migratie van hogeropgeleiden is niet alleen afhankelijk van het loon dat zij in een bepaald land kunnen verdienen, constateren De Grip *et al.* van het **Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt**. Zij stellen dat ook toekomstige baanperspectieven en uitgaven aan onderzoek en ontwikkeling belangrijke determinanten van migratie zijn. De kwalitatieve effecten van een baan, zoals de mate waarin specifieke vaardigheden worden gevraagd, spelen volgens hen nauwelijks een rol. Daarnaast hebben degenen die in het verleden migreerden een hogere kans om in de toekomst nogmaals te migreren.

Grip, A. de, D. Fouarge en J. Sauerma (2008) What affects international migration of European science and engineering graduates? ROA research memorandum 2008/6.

Wapens

Duggan *et al.* stellen dat op wapenshows makkelijker een geweer gekocht kan worden dan in een wapenwinkel, omdat de verkopers geen achtergrondinformatie over de koper hoeven in te winnen. Voor het **National Bureau of Economic Research** onderzoeken zij of de aanwezigheid van wapenshows een positief effect heeft op de hoeveelheid gewapende geweldsdelicten of de hoeveelheid zelfmoorden. De auteurs constateren op basis van data uit Californië en Texas dat wapenshows geen invloed hebben op de hoeveelheid wapengeweld, of de hoeveelheid zelfmoorden met wapens. In bredere zin stellen de auteurs dat striktere wetten voor wapenshows geen aantoonbare invloed hebben op de hoeveelheid wapengeweld.

Duggan, M., R. Hjalmarsson en B. Jacob (2008) The effect of gun shows on gun-related deaths: evidence from California and Texas. NBER working paper nr 14371.

Belonen

Baarsma *et al.* van **SEO Economisch Onderzoek** analyseren wat een effectieve beloningstructuur is voor de distributeur van complexe verzekeringsproducten. Deze distributeur houdt zich met name bezig met het minimaliseren van informatie-asymmetrieën tussen aanbieders en consumenten van verzekeringsproducten. De auteurs pleiten voor een combinatie van een beloning voor het afsluiten van een contract en een jaarlijkse beloning gedurende de looptijd van het contract. Zo is de verzekeraar volgens de auteurs geprikkeld om zo veel mogelijk klanten te werven en vast te houden.

Baarsma, B., S. Bremer, K. Janssen en J. Leenheer (2008) Inzicht in belonen. SEO-rapport nr 2008-17.

Outsourcing

Lommerud *et al.* verwachten dat een hogere vakbondsgraad zorgt voor een hoger loon, terwijl een hoger gemiddeld loon er weer voor zorgt dat bedrijven activiteiten naar het buitenland zullen offshoren. Voor het **Centre of Economic Policy Research** vinden zij echter een tegenovergesteld effect. Sterkere vakbonden in het thuisland verlagen de prikkel van bedrijven tot outsourcen. Zij verklaren dit effect aan de hand van een model waarin een bedrijf nooit geheel het binnenland kan verlaten, zodat er daar altijd een paar arbeiders achterblijven. Wanneer dit gebeurt, merken de arbeiders die overblijven dat de vraag naar hun arbeid steeds inelastischer wordt, en kunnen zij een groter deel van de winst eisen. Als dit effect groot genoeg is, is het voor het bedrijf de moeite waard om meer mensen in het binnenland aan het werk te houden. Volgens de auteurs zorgen naast zwakke vakbonden ook een hoge concurrentiedruk en een grotere marktintegratie voor grote prikkels tot outsourcing.

Lommerud, K., F. Meland en O. Straume (2008) Can deunionization lead to international outsourcing? CEPR discussion paper nr 6998.

SINDS 1916

Ongelijkheid

De **Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling** constateert dat in de OESO-landen het inkomen van de rijken over de laatste decennia sneller is gegroeid dan het inkomen van de relatief armen. Daarnaast is de mate waarin de sociale status van een persoon kan veranderen, de sociale mobiliteit, gedaald. De organisatie stelt dat hoewel OESO-landen gemiddeld drie keer zoveel uitgeven aan familiebeleid ten opzichte van twintig jaar geleden, er toch een kwart meer kinderen opgroeit in relatieve armoede. De belangrijkste oorzaak voor de toename in ongelijkheid ziet de OESO in de veranderingen in de arbeidsmarkt, waar laaggeschoolde arbeiders steeds moeilijker een baan vinden. Als oplossing noemt de organisatie een verhoging van de uitgaven aan onderwijs, waarbij de nadruk op korte termijn moet liggen op investeringen in bijscholing.

Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (2008) *Growing unequal?* Parijs: OESO.

Mededinging

Voor het **Centraal Planbureau** onderzoeken Bijlsma en Van Elk de gevolgen van beperkte middelen bij een mededingingsautoriteit op het onderzoek naar kartels. Bij beperkte middelen is het voor de mededingingsautoriteit optimaal om onderzoek aan te kondigen in een sector, en hierna, nadat dit voor een afschrieffect heeft gezorgd, een andere sector daadwerkelijk te onderzoeken. Dit zorgt volgens de auteurs voor een dynamische inconsistentie, omdat bedrijven weten dat aangekondigd onderzoek toch niet uitgevoerd zal worden. Hierdoor valt het afschrieffect van onderzoekaankondigen weg. Om ervoor te zorgen dat een mededingingsautoriteit niet alleen een onderzoek zal aankondigen, maar het ook daadwerkelijk zal uitvoeren, is het volgens Bijlsma en Van Elk raadzaam om mededingingsautoriteiten financiële prikkels te geven om bepaalde sectoren te onderzoeken.

Bijlsma, M. en R. van Elk (2008) *Opportunistic competition law enforcement*. CPB discussion paper nr 110.

Gezondheid

Wingen en Otten van het **Centraal Bureau voor de Statistiek** beschrijven de fysieke en psychische gezondheid van ouderen. Zij stellen dat ouderen met een lage sociaaleconomische status vaker een slechte fysieke of psychische gezondheid hebben. De sociaaleconomische status meten zij af aan het inkomen en de gezondheid aan de hand van antwoorden op vragenlijsten. Voor de fysieke gezondheid maakt het volgens de auteurs wel uit welk opleidingsniveau er gevolgd is, maar dit maakt voor de psychische gezondheid niet uit. De resultaten gelden alleen voor permanente inkomens; wanneer een oudere een jaar lang een negatieve inkomensschok krijgt, gaat zijn gezondheid niet plotseling achteruit.

Wingen, M. en F. Otten (2008) *Fysieke en psychische gezondheid van ouderen naar sociaaleconomische status*. In: *Bevolkingstrends* 3/08. Den Haag: CBS. 65–72.

SINDS 1916

Opleiding

Winnubst en De Kok van het **EIM** analyseren hoe het mkb investeert in het opleiden van personeel. Omdat het onderwijs van het personeel positieve schaaffecten kent, zal het voor een grote onderneming meer opleveren om het personeel op te leiden dan voor een middelgrote of kleine onderneming. De auteurs stellen wel dat de betrokkenheid bij het bedrijf in een midden- of kleinbedrijf groter is, zodat de werknemer minder snel het bedrijf zal verlaten en de investeringen in opleidingen over een langere termijn terugverdiend kunnen worden. Winnubst en De Kok stellen dat brancheorganisaties rekening moeten houden met schaaffecten wanneer ze hun leden adviseren wel of geen onderwijs aan het personeel aan te bieden.

Winnubst, M. en J. de Kok (2008) *HRM in het MKB*. Zoetermeer: EIM.

Autoverkeer

Het **Kennisinstituut voor Mobiliteitsbeleid** voorspelt hoe het autoverkeer er in 2012 uit zal zien. Het instituut verwacht na 2009 een daling van de energieprijzen met vier tot elf procent en ziet daarom een grotere groei van het autoverkeer tussen 2007–2012. Het KiM stelt dat het verkeer op hoofdwegen sterker is gestegen dan het totale wegverkeer in Nederland, omdat het verkeer over de hoofdwegen minder elastisch reageert op brandstofprijzeveranderingen. De reistijdverliezen door onder andere filevorming zijn volgens het instituut de afgelopen vijf jaar met 39 procent toegenomen en deze zullen ook de komende jaren blijven toenemen met 25 tot 41 procent. De uitstoot van koolstofdioxide is gelijk opgegaan met de groei van het verkeer.

Kennisinstituut voor Mobiliteitsbeleid (2008) *Verkenning autoverkeer 2012*. Den Haag: KiM.

Pensioenen

Voor **De Nederlandsche Bank** onderzoeken Broeders en Chen hoe de waarde van een pensioenfonds beïnvloed wordt wanneer dit fonds ophoudt te bestaan zodra een bepaalde minimumwaarde wordt bereikt. In de praktijk zal er sprake zijn van een herstelperiode, waarin het fonds de kans krijgt om de verliezen goed te maken. De auteurs stellen dat de verwachte pensioensuitkeringen stijgen naarmate de herstelperiode langer wordt, omdat het fonds meer kansen heeft zijn verliezen terug te verdienen. Tegelijkertijd dalen de verwachte uitkeringen bij het omvallen van het pensioenfonds wanneer de herstelperiode langer is, omdat er ook meer kansen zijn om een nog groter verlies te maken.

Broeders, D. en A. Chen (2008) *Pension regulation and the market value of pension liabilities – a contingent claims analysis using parisian options*. DNB working paper 183.